

המעשה המבואר ב"שבחי הבעש"ט" מהבעש"ט אשר היה אצל הדירזאווזעס [חוכרים גדולים] בקי [בקהילת] סלוצק הרכיב שם תָּמָר גָּמֶל [1] ולא סיפרה לאמיתה והיא לו אשם בזה, כי עבור המרחק רב אשר מהעיר הנ"ל [הנוכרת לעיל] להכותב 'שבחי בעש"ט' נשתנו הדברים בסיפור הרבה מאנשים שונים, והוא רשם על הגליון את אשר שמע אם לשקר. ואנכי שמעתי ברור המעשה מתחילה ועד סוף והנני להציעה לפני הקורא **דוברו** דברי אמת: והמעשה שהי' כך היה: הנה הבעש"ט כאשר הי' בסלוצק אצל הנגיד ר' שמואל לא הי' אז ר"ש [ר' שמואל] בביתו. והאמת כי אשתו טובלע הפצירה את בעלה לשלוח אחר הבעש"ט והוא שלח אחריו למען יכירו בכל העיר גדולת הבעש"ט, כי ר' שמואל הזה היה נוסע בדרך עם סחורה ועבור עסקו והיה במעזיבו. וכאשר הכיר ובחן כי כנים הדברים כל מה שאומרים עליו ובא לביתו וסיפר לבני ביתו פליאותו אשר ראה, הפצירה בו אשתו, ונעתר לבקשתה וישלח אחריו אבל הוא הי' אז בקיוב ולא הי' יכול להפנות מעסקיו; והבעש"ט נתאכסן אצל ר' שמואל ותיכף צוה שיראו לו הסכין מהשו"ב [מהשוחט ובודק] ולאשר חרה מאוד להשוחט כי ראה את סכיניו עשה דבר מבהיל מאוד כי העמיד

המעשה המבואר בשבחי הבעש"ט מהבעש"ט הי' אצל הדירזאווזעס בקי סלוצק הרכיב שם תָּמָר גָּמֶל ולא סיפרה לאמיתה והיא לו אשם בזה, כי עבור המרחק רב אשר מהעיר הנ"ל [הנוכרת לעיל] להכותב 'שבחי בעש"ט' נשתנו הדברים בסיפור הרבה מאנשים שונים, והוא רשם על הגליון את אשר שמע אם לשקר. ואנכי שמעתי ברור המעשה מתחילה ועד סוף והנני להציעה לפני הקורא **דוברו** דברי אמת: והמעשה שהי' כך היה: הנה הבעש"ט כאשר הי' בסלוצק אצל הנגיד ר' שמואל לא הי' אז ר"ש [ר' שמואל] בביתו. והאמת כי אשתו טובלע הפצירה את בעלה לשלוח אחר הבעש"ט והוא שלח אחריו למען יכירו בכל העיר גדולת הבעש"ט, כי ר' שמואל הזה היה נוסע בדרך עם סחורה ועבור עסקו והיה במעזיבו. וכאשר הכיר ובחן כי כנים הדברים כל מה שאומרים עליו ובא לביתו וסיפר לבני ביתו פליאותו אשר ראה, הפצירה בו אשתו, ונעתר לבקשתה וישלח אחריו אבל הוא הי' אז בקיוב ולא הי' יכול להפנות מעסקיו; והבעש"ט נתאכסן אצל ר' שמואל ותיכף צוה שיראו לו הסכין מהשו"ב [מהשוחט ובודק] ולאשר חרה מאוד להשוחט כי ראה את סכיניו עשה דבר מבהיל מאוד כי העמיד

עדי [עדים] בעת אשר הראה את הסכין להבעש"ט והוטב בעיניו. ואח"כ [ואחר כך] קרא העדים שיהיו עמו בעת אשר ישחוט ויבדוק כדת אבל מדי לכתו לבית השחיטה דפק את הסכין **בהשעראקעס** של הקאפטין שלו, למען נסות את הבעש"ט אם יכיר אם לא. ואח"כ [לואחר כך] לסעודת ליל ש"ק [שבת קודש] באו כל חשובי העיר ואשר עשה הבעש"ט קידוש כדרכו וזמרו זמירות ואכלו דגים והביאו המרק של שבת, ולקח הבעש"ט מעט בכף והריח בו ואמר שמריח ריח של נבילה. ויצו ליקח אותה מעל השולחן ולא טעמו טעם בשר כל השבת הוא ואנשיו המאמינים בו. ולאנשי הקהילה חרה מאוד באומרים כי זה שבת שלישי אשר הוא פה אכל מהשוחט, ועתה אומר כי הוא נבילה לא טריפה, והמשמעות מדבריו כי לא שחט כדת. והעדים העידו כי לא זזה ידם מתוך ידו מעת אשר הראה הסכין עד אחר הבדיקה, והבהמה היתה כשירה חלקה כתרנגולת. והשוחט לא הודה על רשעתו כי ירא, ואדרבה צעק צעקה גדולה ומרה והקהיל ממחרת בבוקר כל אנשי העיר עד אשר הפך את לבבם כולם כאחד כי הוא צבוע וכו': ואך כי אנשי הקהל יראו מפני הגבירה טובלע לעשות לו רע, וילכו אנשי העיר להדוכסית אשר היתה בכעס בעת ההיא עם הגבירה ויספרו לה כל המעשה ובקשו מאתה תקיפות

להעניש אותו אך לא רצו לחלל שבת. ויראו מאוד כי לא יברח הבעש"ט תיכף אחר הבדלה ובלילה מוש"ק [מוצאי שבת קודש] לא רצו לעשות עד בוקר יום א' למען יהיה הדבר בפירסום. ותשלח הדוכסה ותסגור את שערי הגבירה במסגר והציבה שומרים לפני השער ולפני הפתח שלא יניחו שום אדם חוצה. והבעש"ט אחר הבדלה צוה לקשור סוסיו וישב בהעגלה וצוה להעבד כנעני שלו ליסע ונגבה השער עם **הפנימים** ונסעו, והשומרים לא ראו מאומה. ויסע משם בקפיצת הדרך לביתו וישלח את הרב הק' [הקדוש] המוכיח ר' ליב מפולנאי, ואמר לו כי הוא ישב [=ישוב] לסלוצק לתרץ בפני אנשי העיר באמתלא נכונה את אשר עשיתי שם ואשר קשה להם עלי. ולא הגיד לו בפרטיות מה ולמה. ויסע הרב המוכיח לסלוצק ודרש שם שלשה שבתים [שבתות] והוטבו דרשותיו מאוד בעיני אנשי העיר ונתנו לו שלשים אדומים, והוא הוסיף לדרוש כל פעם ואמר להם: "זהו מעט מן המעט מה שקבלתי מפי מורי הרב הקדוש הבעש"ט ז"ל." וזהו בעיניהם כמצחק. ואח"כ [ואחר כך] בשבת הרביעי צוה המוכיח כי יתאספו כל העם להדרשה אשר יאמר היום, איש לא יעדר. וכן הי'. נתאספו כולם אנשים וטף. בתוך כך הציץ המוכיח ואמר: "איה השוחט דמתא [שוחט העיר]? מפני מה לא בא לשמוע הדרשה?" ולא רצה לדרוש מאומה עד יבא השוחט.

לפעמים אותו אך לא רצו לחלל שבת ויראו מאוד כי לא יברח הבעש"ט תיכף אחר הבדלה ובלילה מוש"ק לא רצו לעשות עד בוקר יום א' למען יהיה הדבר בפירסום. ותשלח הדוכסה ותסגור את שערי הגבירה במסגר והציבה שומרים לפני השער ולפני הפתח שלא יניחו שום אדם חוצה. והבעש"ט אחר הבדלה צוה לקשור סוסיו וישב בהעגלה וצוה להעבד כנעני שלו ליסע ונגבה השער עם הפנימים ונסעו, והשומרים לא ראו מאומה. ויסע משם בקפיצת הדרך לביתו וישלח את הרב הק' המוכיח ר' ליב מפולנאי, ואמר לו כי הוא ישב לסלוצק לתרץ בפני אנשי העיר באמתלא נכונה את אשר עשיתי שם ואשר קשה להם עלי. ולא הגיד לו בפרטיות מה ולמה. ויסע הרב המוכיח לסלוצק ודרש שם שלשה שבתים [שבתות] והוטבו דרשותיו מאוד בעיני אנשי העיר ונתנו לו שלשים אדומים, והוא הוסיף לדרוש כל פעם ואמר להם: "זהו מעט מן המעט מה שקבלתי מפי מורי הרב הקדוש הבעש"ט ז"ל." וזהו בעיניהם כמצחק. ואח"כ [ואחר כך] בשבת הרביעי צוה המוכיח כי יתאספו כל העם להדרשה אשר יאמר היום, איש לא יעדר. וכן הי'. נתאספו כולם אנשים וטף. בתוך כך הציץ המוכיח ואמר: "איה השוחט דמתא [שוחט העיר]? מפני מה לא בא לשמוע הדרשה?" ולא רצה לדרוש מאומה עד יבא השוחט.

ושלחו אחריו השמשים ובאו לבית השוחט והנה החלונות סגורים והדלת סוגר ודפקו בדלתו ואין שומע. ויבואו לביהכ"נ [לבית הכנסת] ויאמרו כי ישן הוא וא"א [ואי אפשר] להקיצו. ויאמר המוכיח: "ישברו הדלתות ע"י [על ידי] ערלים כי זהו פיקוח נפש אולי נתעלפו." אך הזהיר את השמשים שילכו לחדר המיטות לראות מה הוא עושה ויסתכלו בעינא פקחא [בעין פקוחה] מה הוא עושה. והלכו השמשים בפקודת אנשי העיר ושברו הדלתות והנה הוא בא על בתו ולא היה יכול לפרוש ממנה בשום אופן כי היתה קשורה בו ככלב, עד אשר באו השמשים וראו בעדות ברורה אשר היה יכולים להעיד זה עפ"י [על פי] דת. ואח"כ [ואחר כך] הפרישו אותו וסחבוהו לבית הכנסת והגידו לכל הקהל אשר ראו, והוא הודה מיד. ושאלו אותו כולם: "מה היה לך רשע?" אז אמר לו המוכיח: "רשע, תן תודה מה עשית בעת היה פה הבעש"ט." והוכרח להודות כי היה בסכינו על **האסטרקס** שלו ונתודע למפרע כל המעש' [המעשה] אשר הגיד כי הריח ריח נבילה. אז אמר המוכיח כי השוחט לא היה רשע קודם, אבל מאשר עשה עבירה אחת ולא הודה גררו [עוד] עבירות נאוף, ומאז יצא לתרבות רעה כמאמר "שָׁלַח יְדָיו בְּשִׁלְמִי חֲלָל בְּרִיתוֹ" [תהלים נה, כא] ויהי אח"כ [אחר כך] קרא המוכיח לכל אנשי העיר ויאמר להם: "תדעו מי הוא הבעש"ט כי אנכי אין אני אפילו מקטני תלמידיו

ודעו וראו כי כל דבריו קודש המה. "ועיקר המעשה
 ממפלת **הדירזאוצעס** ומהמכתב אשר שלח, לא
 שמעתי. אך הכותב "שבחי הבעש"ט" הנ"ל הרכין
 את המשקוף וזה היה בסלוצק. ועד היום יודעים
 זקונים כי המקום מהמשקוף כי חתיכת עץ תולה כמעט באויר ממש:
דעו וראו כי כל דבריו קודש המה ועיקר המעשה ממפלת
הדירזאוצעס ומהמכתב אשר שלח לא שמעתי אך הכותב
שבחי הבעש"ט הנ"ל הרכין את המשקוף וזה היה בסלוצק ועד היום
 יודעים זקונים כי המקום מהמשקוף כי חתיכת עץ תולה כמעט
 באויר ממש:

[1] בהלכות עירובין, חֲמֶר־גָּמֶל הוא מצב שבו אדם מסופק לאיזה מבין שני תחומי שבת הוא משויך, ולכן
 הוא יכול לשהות רק בחיתוך שביניהם, כלומר בתחום המשותף לשניהם.
 מקור השם הוא במשל על אדם שהוא גם חמר (מנהיג חמורים) וגם גמל (מנהיג גמלים); מכיוון שכל אחד
 מהם מושך לכיוון אחר, האדם מוגבל על ידי שני הכוחות שפועלים עליו. הסבר אחר לביטוי הוא בשוני שבין
 מוליך החמורים ההולך לאחריהם, לבין מוליך הגמלים ההולך לפנייהם, שוני המונע מאדם להיות חמר וגמל
 בעת אחת. בהשאלה משמש ביטוי זה לציון אדם המוגבל על ידי שני כוחות סותרים.